

1961. gada 3. decembris

Pirms 50 gadiem Mūžībā aizgāja ievērojamais latviešu komponists un folkloras vācējs Jēkabs Graubiņš. "Nāve gados veco, bet darbīgo skaņradi pārsteidza pēkšņi, uz meistara rakstāmgalda palika čello koncerta nepabeigtas lapas puses," bija atzīmēts Latvijas Padomju komponistu savienības nekrologā. Tur, protams, nebija ne vārda par to, kādu iespaidu uz Graubiņa veselību atstāja pieci ieslodzījumā Solīkamskas un Gavriļa Poļanas nometnēs pavadītie gadi.

Vērtīgi ir Graubiņa mūža laikā savāktie un nākamībai saglabātie tautas mūzikas piemēri. Komponistam šajā darbā palīdzēja tas, ka gan viņa māte, gan viņas trīs māsas un arī citas dzimtas sievas bijušas lielas dziedātājas. Viņu dziedāto, kā arī komentārus un atmiņas par dziesmām Graubiņš no 1911. gada pierakstīja vairāku gadu desmitu garumā. Folkloras ietekmē Graubiņš koru vajadzībām radīja virkni populāru tautasdziesmu apdaru, kuras mūsdienās tiek uzskatītas par žanra klasiku vai pat par labāko, kas tautasdziesmu apdarēs vispār līdz šim paveikts.